

Verket Røros AS

Røros kommune

Prosjektplan eierskapskontroll

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med eierskapskontrollen er å undersøke om Røros kommune utøver sin eierstyring av Verket Røros AS i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer. Eierskapskontrollen vil også se om det finnes forbedringspotensial i eierutøvelsen.

PROBLEMSTILLINGER

- Utøver Røros kommune sin eierstyring av Verket Røros AS i samsvar med lovkrav, anbefalinger og egne føringer?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 150 timer

Rapport til sekretær: 01.04.2025

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Sunniva Tusvik Sæter

sts@revisjonmidtnorge.no

Tlf. 47 63 77 14

2 MANDAT

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Røros kommune bestilte en eierskapskontroll av Verket Røros AS den 22.10.2024, sak 33/24. Bestillingen er gjort på grunnlag av plan for eierskapskontroll 2024-2028, hvor Verket Røros AS er prioritert som tredje selskap. I planen står det følgende:

«Selskapet er utleier av areal til kultur-, nærings- og idrettsarrangement. Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være: å se om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.»

2.2 Kommunalt eierskap¹

Kommunene har stor frihet i hvordan virksomheten skal organiseres. Når kommunestyret velger å legge deler av virksomheten i egne selskap, endres betingelsene for folkevalgt styring og kontroll. De styringsprinsipper som gjelder for den aktuelle organisasjonsformen, skal følges. Å styre gjennom selskapenes eierorganer har et mer indirekte preg enn politisk styring av den kommunale organisasjonen. Dette kan utfordre den demokratiske kontrollen.

De ulike selskapsformene har egne lover for hvordan virksomheten skal organiseres. Et fellestrekk er det klare skillet mellom selskapenes eierorgan og styreorgan. Oppgaven til eieren er å trekke opp ytre rammer slik som eierstrategi, eierskapsmelding, selskapsavtale og vedtekter. Eierrollen utøves av eierrepresentanter i selskapenes eierorgan. Oppgaven til eierrepresentanten er å ivareta kommunens interesser. For å sikre demokratisk forankring av eierskapet, er det derfor viktig at kommunen har system for at vedtak som blir fattet i eierorganet er forankret i kommunestyret.

Selskapsforvaltningen skal ivaretas av selskapets styre, og den daglige ledelsen ivaretas av daglige leder. Styret skal forholde seg til de ytre rammene som er trukket opp av eierne. Innenfor disse rammene skal de ha ensidig søkelys på å ivareta selskapets interesser. Å bruke eiermakt til å gripe inn i selskapsforvaltningen, bryter med normene for hvordan selvstendige selskaper skal styres.

Eierstyring krever kompetanse, styringsverktøy og rolleavklaring. Temaet er en del av KS sitt folkevalgtprogram. KS har også kommet med anbefalinger om hvordan kommunene kan sikre

¹ Delkapittelet om bakgrunnsinformasjon er utarbeidet med bakgrunn i KS' anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll: [Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf \(ks.no\)](#)

godt eierskap, selskapsledelse og kontroll av fristilte selskaper. I kommuneloven av 2018 har en kommunal eierskapsmelding blitt løftet til et lovpålegg. Formålet med en eierskapsmelding er å gi politikerne en oversikt og bevissthet rundt eierrollen, slik at man sikrer god folkevalgt kontroll over eierinteressene. Kommunestyret skal fastsette generelle prinsipper for eierstyring, og angi hva som er kommunens formål med å eie det enkelte selskap.

I en eierskapskontroll undersøkes det hvordan kommunen ivaretar sine eierinteresser. Dette til forskjell fra en forvaltningsrevisjon av selskapet, hvor det er selve virksomheten som undersøkes. Verket Røros er organisert som et aksjeselskap. Grensegangen mellom en eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjon, er plassert mellom oppgavene som hører til generalforsamlingen, og oppgavene som ligger hos selskapets styre/ledelse. Det er aksjeloven som regulerer denne selskapsformen.

2.3 Verket Røros AS

Verket Røros AS ble stiftet i 2009. Selskapet har følgende **eiere**²:

- Røros kommune (73,17 %)
- Røros Vekst AS (19,43 %)
- Ren Røros AS (4,85 %)
- Coop Midt-Norge SA (2,42 %)

Dette gir en eierandel på 99,69 %. På selskapets hjemmeside står også Røros Idrettslag og Røros Hotell Eiendom oppført som eiere.³

Røros kommune er også deleier av Røros Vekst AS (44,91 %) og Ren Røros AS (66,87 %). Ren Røros AS har også en aksjepost i Røros Vekst AS (21,92 %). Det betyr at kommunen både er en direkte eier og en indirekte eier i Verket Røros AS.

Selskapets vedtektsfestede **formål** er følgende:

«Overta, utvikle, bygge og eie et kombinasjonsbygg i hovedsak for et mangfold av idrettsaktiviteter. Sekundært, og unntaksvis, kan eiendommen benyttes til ulike næringslivsarrangement i den hensikt å skaffe selskapet, eller det eventuelle driftsselskapet som kan bli opprettet, nødvendige inntekter som skal komme idrettsaktivitetene til gode.»⁴

² Kilde: www.soliditet.no

³ Kilde: www.verketroros.no/om-verket/vare-eiere

⁴ Kilde: Brønnøysundregistrene

3 PROSJEKTDESIGN

3.1 Problemstillinger

- Utøver Røros kommune sin eierstyring av Verket Røros AS i samsvar med lovkrav, anbefalinger og egne føringer?

Her vil vi undersøke følgende hovedtema:

- Kommunestyret som eier
- Eierens styringsdokumenter
- Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret
- Utøvelse av eierstyringen
- Valg, styregodtgjørelse og habilitet

3.2 Avgrensning

I en eierskapskontroll undersøkes det hvordan kommunen ivaretar sine eierinteresser. Dette til forskjell fra en forvaltningsrevisjon i et selskap, hvor virksomheten i selskapet i undersøkes. I denne eierskapskontrollen er det dermed Røros kommune som eier av Verket Røros AS som undersøkes.

Revisor avgrensner denne eierskapskontrollen til å gjelde utøvelsen av eierskapet i årene 2022, 2023 og 2024.

3.3 Kilder til kriterier

- KommuneLOVEN, kapittel 26
- Aksjeloven
- KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll
- Røros kommunes eierskapsmelding
- Selskapets vedtekter
- Eventuelle andre føringer fra Røros kommune

3.4 Metoder for innsamling av data

Revisor vil innhente data gjennom dokumentgjennomgang, en strukturert spørreundersøkelse og intervju.

Dokumentgjennomgangen vil i hovedsak dreie seg om kommunens eierskapsmelding og behandling av denne, samt andre politiske saker som er relevant for problemstillingen. Eierskapsmeldingen og selskapets vedtekter er lovpålagte dokumenter som sier noe om

hvordan eierstyringen skal utøves og hva som forventes av selskapet. Dokumentgjennomgangen er viktig for å se hvilke formelle krav som er nedfelt.

Dokumentgjennomgangen vil suppleres med skriftlige spørsmål og intervju av informanter som kan belyse temaet. Dette vil i utgangspunktet være den som har vært kommunens eierrepresentant i Verket Røros AS. Det vil være aktuelt å rette noen spørsmål til selskapet. Intervju er en god metode for å finne ut hvordan eierstyringen oppleves av den som utøver den.

Det vil gjennomføres en enkel spørreundersøkelse til faste medlemmer av kommunestyret. Undersøkelsen vil handle om dialog mellom kommunestyret og eierrepresentanten, opplæring om eierstyring, informasjon kommunestyret mottar og mulighet for eierstyring. Spørreundersøkelse som metode er bra for å finne trender i et større utvalg, da intervju av alle disse ville vært tidkrevende.

De nevnte metodene vil være hensiktsmessige for å gi mest mulig presise svar på problemstillingene.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Sunniva Tusvik Sæter
Prosjektmedarbeider	Marie Husøy Sæther
Kvalitetssikrer	Margrete Haugum
Kvalitetssikrer	Arve Gausen

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	22.oktober 2024
Prosjektplan til sekretær	28. november2024
Oppstartsmøte	Innen 15. januar 2025
Datainnsamling ferdig	Innen 15. februar 2025
Rapport til uttalelse	11. mars 2025
Rapport til sekretær	01. april 2025

Verdal, 28.11.2024

Sunniva Tusvik Sæter

Oppdragsansvarlig revisor